

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ
МЕДИЧНОЇ (ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ)
ОСВІТИ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИРІШЕННЯ**

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-
практичної конференції з міжнародною участю
в онлайн-режимі за допомогою
системи Microsoft Teams**

(Тернопіль, 20-21 травня 2021 року)

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2021

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти: виклики сьогодення та перспективи їх вирішення : матеріали XVIII Всеукр. наук.-практ. конф. в онлайн-режимі за допомогою системи microsoft teams (Тернопіль, 20–21 трав. 2021 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського МОЗ України. – Тернопіль : ТНМУ, 2021. – 592 с.

Матеріали надруковано в авторській редакції. Автори публікацій несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, даних, відповідної галузевої термінології, власних імен та інших відомостей.

ПРОБЛЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ»

Лоскутова Т. О., Демченко Т. В.

Дніпропетровський державний медичний університет МОЗ України

Вступ. В останні роки поряд з традиційною контактною формою навчання медичні вузи почали успішно розвивати дистанційну форму. Як визначено в наказі МОН України від 25.04.2013 р. № 466 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання», дистанційне навчання – це індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій. Дистанційна форма навчання передбачає доступ до Інтернету, технічне забезпечення (комп'ютер, планшет, смартфон тощо) в усіх учасників освітнього процесу, а також те, що викладачі володіють технологіями дистанційного навчання [2]. Основним стимулом до розвитку дистанційних форм навчання стала пандемія COVID 19, при якій загроза поширення коронавірусної інфекції обословила необхідність повної реалізації освітніх програм із застосуванням електронного навчання і дистанційних освітніх технологій. Ще в 2019 р масштабний перехід на дистанційний формат навчання здавався неможливим, однак в 2020 р, у зв'язку з епідемією COVID-19, проведення очних занять стало небезпечним для здоров'я викладачів і студентів, і цей перехід так чи інакше довелося провести. Таким чином, система освіти зіткнулася з проблемою необхідності екстреної адаптації існуючих освітніх програм до дистанційного формату освіти. Кафедрам було необхідно в стислі терміни розробити методику викладання і перевірки контролю знань студентів. Крім того, викладачам також необхідно було опанувати методику проведення дистанційного навчання в найкоротший термін.

Основна частина. У зв'язку із загрозою поширення коронавірусної інфекції COVID-19 в 2 семестрі 2019-2020 навчального року, а також в 1 семестрі 2020-2021 навчального року навчання студентів ДЗ «ДМА МОЗ України» на кафедрі акушерства та гінекології проводилося за допомогою дистанційних освітніх технологій в електронному інформаційно-освітньому середовищі академії. Дистанційний формат нав-

чання включав не тільки завдання для вхідного, поточного і підсумкового контролю знань, а й доступ до перегляду відеолекцій, навчальних фільмів та презентацій за темами занять. Вищевказані види діяльності проводились на базі віртуальної навчаючої середовища Moodle. Для розгляду проблемних питань заняття використовувалося програмне забезпечення Google Meet, що забезпечує текстовий, голосовий та відеозв'язок через Інтернет в форматі відеоконференції.

Існує думка, що дистанційна форма навчання не дозволяє студенту в належній мірі оволодіти практичними навичками, тим самим ставлячи під сумнів якість отриманої освіти [1,3,4]. У той же час у дистанційного же формату навчання існують свої переваги. Пов'язані вони в першу чергу з тим, що студент самостійно визначає обсяг, час і послідовність вивчення наданого йому матеріалу. У даній ситуації викладачеві вкрай важливо правильно організувати освітній процес. Досягається це за допомогою надання кожному студенту системи навчальних, методичних, інструктивних та контрольних матеріалів за допомогою інтернет-технологій. Вивчивши їх, кожен студент повинен зрозуміти і засвоїти зміст основ теорії і методів вирішення типових задач, що вивчаються в даній дисципліні. Для цього необхідно максимальне залучення кожного учня в інтенсивну самостійну роботу над системою навчальних матеріалів, а також організація можливості консультування студентів з викладачем по виниклих питаннях, щодо досліджуваної дисципліни. Застосування дистанційних технологій в медичному вузі дозволяє скоротити обсяг аудиторного часу на засвоєння теоретичних знань, не знижуючи при цьому якості освіти. Даний підхід є важливим у розвитку таких навичок як самодисципліна і відповідальність, тайм-менеджмент. Крім того, впровадження дистанційного навчання дозволило зберегти здоров'я викладачів і студентів, а в перспективі дозволить збільшити кількість учнів і, як наслідок, знизити дефіцит кадрів в системі охорони здоров'я.

Тим часом однією з особливостей навчання в медичному вузі є поєднання інформаційної насиченості теоретичного матеріалу з практико-орієнтованим підходом до навчання. Тому однією з основних проблем, що стоять в даний час перед медичною освітою, є зниження якості освіти за рахунок неможливості забезпечення практичної підготовки студентів. Очна форма навчання допомагає вихованню навичок спілкування з пацієнтками та колегами, формує відповідальне і тактовне поведінка, дисциплінує. Для наочності, доступності освоєння практичних навичок нами в умовах симуляційного центру нами створені відеоролики, в яких

покроково показана методика проведення таких практичних навичок як: гінекологічний огляд, взяття мазків для цитологічного дослідження, зовнішнє акушерське дослідження, діагностика клінічно вузького таза, аускультация плода. За лінком студенти мали змогу передивитися навчаюче відео необмежену кількість раз, а запитання задати під час відеоконференції.

В даний час очна форма навчання в медичних вузах побудована за принципом «навчання діям в умовах групи» і не передбачає індивідуальних занять, тому впровадження дистанційних технологій навчання є перспективним інструментом, який дозволить забезпечити прийнятний рівень індивідуальних професійних компетенцій. Тим часом надання невідкладної медичної допомоги вимагає наявності досвіду роботи в групі, що не може забезпечити дистанційний формат навчання. Слід зазначити, що задача диференційованого заліку в дистанційному форматі не припускала оцінку якості практичних навичок студентів, так як на даному етапі розвитку науки і техніки це не представляється можливим.

Таким чином дістаціонарна форма навчання може розглядатися тільки як додатковий інструмент удосконалення підготовки студентів зі спеціальності «Акушерство та гінекологія»

Висновки: 1. Дистанційний формат навчання не дозволяє об'єктивно оцінити рівень оволодіння практичними навичками, що виключає можливість об'єктивної оцінки рівня формування компетенцій.

2. Дистанційний формат навчання дозволяє розвинути у студента такі навички як самодисципліна, самостійність, відповідальність, тайм-менеджмент.

3. Спільне використання дистанційних та очних форм навчання є перспективним в процесі підготовки майбутніх фахівців.

Література

1. Дубоссарська Ю.О. Досвід дистанційного навчання з акушерства і гінекології у період карантину/ Ю.О. Дубоссарська // Соціально-гуманітарні дослідження та інноваційна освітня діяльність. Матеріали II Міжнародної наукової конференції. Дніпро, 2020 – С. 316-317.

2. Коберник І. Організація дистанційного навчання в школі / І. Коберник,
3. Звизняцьківська // Методичні рекомендації МОН України, 2020. – 71 с.

3. Поліщук І. П. Досвід впровадження дистанційного навчання на кафедрі акушерства і гінекології інституту післядипломної освіти / І. П. Поліщук // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Медицина. – 2017. – Вип. 2. – С. 156-158.

4. Сюсюка В.Г. Дистанційне навчання як додатковий інструмент удосконалення підготовки студентів зі спеціальності «акушерство та гінекологія» / В.Г.Сюсюка, Ю.Я.Круть, А.В.Жарких, Т.В. Карпенко та ін. // Тернопіль: Укрмедкнига, 2016. – С.287-288.

ОПТИМІЗАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ ПЕДІАТРІЇ НА IX-VI КУРСАХ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Лукашук В. Д., Дмитришин Б. Я., Бовкун О. А., Єсіпова С. І.,
Шипелік Т. В., Дмитришин О. А.

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, м. Київ

Вступ. Модернізація вищої медичної освіти в Україні, євроінтеграція диктують нові вимоги до якісної підготовки майбутніх лікарів. Одним з актуальних питань сучасного навчання є формування фахових компетентностей і досягнення результатів навчання, набутих студентами в процесі навчання. Компетентності – це динамічне поєднання знань, розумінь, навичок, умінь і здатностей, які набуваються і оцінюються на різних етапах вивчення дисципліни [4]. Тому формування інтегральної, загальної і особливо фахової компетентностей набуває першорядного значення в умовах пандемії COVID-19.

Мета роботи – оптимізувати методи дистанційного навчання педіатрії для формування фахових компетентностей студентів 4-6 курсів медичного та медико-психологічного факультетів. Використано бібліографічний та інформаційно-аналітичний методи дослідження.

Основна частина. Відомо, що у вищій медичній освіті традиційно використовуються наступні методи навчання: – словесні (лекція, бесіда, пояснення, розповідь, дискусія); – наочні (ілюстрування, демонстрування, спостереження); – практичні (самостійна робота, вправи). Зазначені методи навчання втілюються в такі основні форми організації навчального процесу, як лекції, практичні заняття, самостійна робота [1, 2].

В умовах пандемії COVID-19, на жаль, домінують словесні та частково наочні методи навчання, практичні заняття з клінічних дисциплін мають об'єктивні обмеження через відсутність доступу до пацієнтів [3]. Протягом 2020-2021 н.р. керівництвом Університету впроваджено очно-дистанційну форму навчання для студентів різних курсів (Наказ НМУ № 439 від 28.09.2020р. «Про організацію навчального процесу в осінньо-зимовому семестрі 2020-2021 н/р за змішаною (аудиторно-дис-